

ВІСНИК

СТОМАТОЛОГІЇ

Науково-практичний журнал

1

Одеса • 2008

Вестник стоматологии

ВІСНИК СТОМАТОЛОГІЇ VISNYK STOMATOLOGIY

Науково-практичний рецензований журнал

№ 1 (61) 2008

• Заснований у грудні 1994 року

• Виходить 6 разів на рік

• Державна установа «Інститут стоматології АМН України»

УДК 616.31(05)

Редакційна колегія:

К. М. Косенко - головний редактор
Г. М. Варава - заст. головного редактора
А. П. Левицький - науковий редактор
О. М. Воскресенський
А. Г. Гулюк
О. В. Деньга
В. А. Лабунець
В. Я. Скиба
О. І. Сукманський
Т. П. Терешина
Л. Д. Чулак
Г. Є. Кудлюк -
відповідальний секретар редакції

Редакційна рада

А. В. Алімський (Москва)
С. Г. Безруков (Сімферополь)
А. В. Борисенко (Київ)
Г. Ф. Білоклицька (Київ)
В. С. Бурдейний (Одеса)
С. І. Жадько (Сімферополь)
В. Н. Ждан (Полтава)
Є. Н. Дичко (Дніпропетровськ)
Г. Ф. Катурова (Харків)
В. І. Куцевляк (Харків)
В. К. Леонтєв (Москва)
П. А. Леус (Мінськ)
В. О. Маланчук (Київ)
О. Є. Максєв (Львів)
І. С. Мащенко (Дніпропетровськ)
О. В. Пауленко (Київ)
Г. Н. Пахомов (Женева)
М. С. Скрипніков (Полтава)
Н. І. Смоляр (Львів)
М. М. Угрин (Львів)
Л. В. Харьков (Київ)
Л. О. Хоменко (Київ)
А. В. Цимбалістов (Санкт-Петербург)
Ю. Д. Федоров (Санкт-Петербург)
О. О. Челяпін (Харків)

БІБЛІОТЕКА
НАУКОВОЇ МЕДИЧНОЇ
СТОМАТОЛОГІЧНОЇ АКАДЕМІЇ
ІДЕНТИФІКАЦІЙНИЙ КОД 02010824
М. Полтава

Засновники журналу

Державна установа «Інститут стоматології АМНУ»
Асоціація стоматологів України
Одеська обласна клінічна стоматологічна поліклініка

Журнал зареєстровано

7 грудня 1994 року,
свідоцтво: серія КВ, №1110

Мова видання

українська та російська

Журнал включено до Переліку

наукових видань, в яких можуть публікуватись основні
результати дисертаційних робіт
(Бюлетень ВАК України, 1999, №4)

Рекомендовано до друку рішенням Вченої ради ДУ «ІС АМН
України» від 15.02.08 р.

Відповідальність за достовірність наведених у наукових
публікаціях фактів, цитат, статистичних та інших даних
несуть автори.

Технічний редактор

Г. Є. Кудлюк
Літературний редактор
Н. В. Мозгова
Макет і комп'ютерна верстка
Г. Є. Кудлюк

Адреса редакції

65026, Одеса,
вул. Рішельєвська, 11
тел./факс 728-24-84
Державна установа «Інститут стоматології АМН
України»
E-mail: vesnik@farlep.net

Передплатний індекс 74108

Підписано до друку 29.02.08. Формат 60x84/8. Папір офсетний. Гарнітура
Times. Друк офсетний. Ум. друк. арк. 20,23. Обл.-вид.арк. 19,80. Зам. № 304.
Надруковано з готового оригінал-макета. Друкарня видавництва "Астропринт".
65091, м. Одеса, вул. Разумовська, 21
Тел. 7-855-855, 33-07-11, 37-14-25

www.astroprint.odessa.ua

Одеса • Державна установа «Інститут стоматології АМНУ» • 2008

Науково-практичне видання

ВІСНИК СТОМАТОЛОГІЇ

Науково-практичний рецензований журнал

№ 1 (61) 2008

© Державна установа «Інститут стоматології АМН України»,
2008

Ортопедичний розділ

Макєєв В. Ф. Особливості будови нижньої частини обличчя у дітей з нормогнатичним прикусом за даними фотостатометрії.....	77
Баля Г. М. Несовершенство классификаций патологического стирания твердых тканей зубов.....	81
Беликова Н. И. Вопросы биомеханики в шинировании конструкциями на основе арматурно-адгезивной техники.....	82
Богатиренко М. В. Застосування акрилового полімеру «Редонт-колір» у клініці ортопедичної стоматології для наближеного протезування.....	82
Бреславец Н. Н. Сравнительная оценка показателей физико-механических свойств полимерных облицовочных материалов «Синма-М» и «Супер понт».....	83
Варес Я. Е., Павленко М. О. Досвід застосування полімерних міні-пластин при проведенні остеосинтезу нижньої щелепи.....	84
Вдовенко Л. П., Ожоган З. Р., Обідняк В. З. Методика ортопедичного лікування малих дефектів зубних рядів для попередження виникнення зубощелепних деформацій.....	84
Гриздуб В. І., Діасамідзе Е. Д. Профілактика больового синдрому при використанні знімних протезів.....	85
Давиденко Г. М. Підходи до ортопедичного стоматологічного лікування пацієнтів із складною соматичною патологією.....	88
Дворник В. М. МРТ – як передумова математичних розрахунків оптимальної висоти роз'єднання прикусу.....	89
Дмитренко І. А., Ожоган З. Р., Обідняк В. З. Методи діагностики СНЩС при середніх і великих дефектах зубних рядів.....	90
Доля А. В. Сравнительная оценка физико-механических свойств термопластического оттискового материала «Ортокор-СТ».....	90
Клепач Н. Н. Изучение состояния прикуса у больных после односторонней резекции верхней челюсти.....	91
Кузнецов В. В. Покращення якості базисних матеріалів для знімних протезів.....	91
Кумгир І. Р., Ожоган З. Р. Розповсюдженість дефектів коронкової частини фронтальних зубів серед населення Івано-Франківської області.....	92
Кушлик А. П., Ожоган З. Р. Роль безпосереднього протезування в комплексному лікуванні захворювань пародонту.....	93
Лабунець В. А., Дієва Т. В. Додаткові умовні одиниці трудомісткості з ортопедичної стоматології.....	93
Лабунець В. А., Дієв Є. В., Дієва Т. В. Додаткові умовні одиниці з зуботехнічного виробництва.....	95
Любченко А. В. Новый отечественный эндопротез височно-нижнечелюстного сустава.....	96
Нідзельський М. Я., Девдера А. І. Чинники, які спонукають розвиток інфекційних процесів у порожнині рота при користуванні знімними конструкціями зубних протезів.....	97
Нідзельський М. Я., Коротенька-Зінкевич В. Л. Клінічна оцінка вкладок, що застосовуються після відтворення цілісності зубів.....	98
Нідзельський М. Я., Чикор В. П. Динаміка вимовляння язикових приголосних звуків на початку користування повними знімними зубними протезами.....	99
Нідзельський М. Я., Чикор Т. О. Особливості вимовляння язикових приголосних звуків в хворих з дефектом зубного ряду верхньої щелепи IV класу за Кеннеді.....	99
Ожоган І. А., Герелюк В. І. Особливості реставрації дефектів твердих тканин бічних зубів.....	100
Остроголов Д. Ф. Технология изготовления армированного базиса полного съемного протеза.....	101
Писаренко О. А. Переломи базисів знімних пластинкових протезів.....	102
Різник Б. М. Особливості реабілітації хворих з вадами щелепно-лицевої ділянки.....	102
Рубникович С. П. Исследование напряженно-деформационного состояния съемных зубных протезов....	103
Сенников О. Н., Прийма А. А., Новицкий В. Б. Применение условно-съемных зубных протезов при дентальной имплантации.....	104
Сенишин О. В., Ожоган З. Р. Можливості застосування сучасних конструкцій знімних протезів.....	105
Соколовська В. М. Зменшення товщини базису знімних пластинкових протезів за допомогою ультразвукової технології.....	106
Сухолиткий В. М., Ожоган З. Р. Ортопедичне лікування хворих із дефектами зубних рядів у хворих на цукровий діабет.....	106
Сухорєбський Ю. І., Ожоган З. Р. Вивчення впливу методів литва стоматологічних сплавів на біохімічні показники ротової рідини.....	107
Фегисова А. Л. Стойкая ретенция клыков верхней челюсти – некоторые этиологические аспекты.....	107
Хопта Р. М., Ожоган З. Р. Використання альтернативного методу зняття мостоподібних протезів.....	108
Цабалка І., Варавя Г. Н., Карый В. И., Сенников О. Н., Прийма А. А., Новицкий В. В. Альтернативный метод фиксации полных съемных протезов с применением подслизистых имплантатов фирмы «МЕДИНА».....	109
Цвєткова Н. В. Якісні показники препарування інтактних та депульпованих зубів.....	109

Все вищезазначене свідчить про наявність невіршених питань у проблемі протезування вкладками, пов'язаних із властивостями конструкційних матеріалів.

М. Я. Нідзельський, В. П. Чикор

Українська медична стоматологічна академія

ДИНАМІКА ВИМОВЛЯННЯ ЯЗИКОВИХ ПРИГОЛОСНИХ ЗВУКІВ НА ПОЧАТКУ КОРИСТУВАННЯ ПОВНИМИ ЗНІМНИМИ ЗУБНИМИ ПРОТЕЗАМИ

Однією з першочергових завдань протезування є повноцінне відновлення мовної функції. Вивченням закономірностей лінгвофонетичних параметрів при стоматологічних втручаннях на сучасному етапі розвитку ортопедичної стоматології займаються українські вчені Павленко О.В., Шупяцький І. М., Беліков О.Б. Але відновлення мови в хворих протезоносіїв, які адаптуються до повних знімних зубних протезів вивчено недостатньо.

Метою наших досліджень було вивчити динаміку кількісних характеристик язових приголосних звуків української мови протягом перших 30 днів користування ПЗЗП (повними знімними зубними протезами). Для досягнення поставленої мети нами було обстежено 21 особу з інтактними зубними рядами і 23 хворих з повною відсутністю зубів за загально прийнятою методикою. Хворим і особам з інтактними зубними рядами пропонували мовне завдання, яке полягало в вимовлянні фонем української мови в порядку алфавіту. Звук реєстрували і піддавали комп'ютерному аналізу за допомогою ліцензійної програми Sonic Foundry Sound Forge V 6.0., спектральний аналіз звукових коливань піддавали статистичній обробці. Аналізуючи дані спектрального аналізу звуків, можна відмітити, що повна відсутність зубів супроводжується зменшенням потужності більшості приголосних звуків порівняно з показниками осіб з інтактними зубними рядами, що вважали за норму. Такі зміни зазнає 61,5 % досліджених фонем. Водночас потужність 11,5 % звуків зростає, а 27 % звуків не порушується в беззубих хво-

рих. Значно менше адентія позначається на частоті основного тону звуків, коли зміни спостерігаються в 30,8 % фонем (19,3 % – зниження частоти; 11,5 % – її збільшення). Повернення до норми потужності більшості фонем української мови, які були порушені до протезування, відбувається через 3 дні від початку користування ПЗЗП, що становить 42,2 %. Водночас по 15,8 % звуків повертається до нормальної потужності в день накладання протезів або через 7 днів після нього. Нормалізація порушень частоти звуків, в основному, має місце через 3 дні (62,5 %) або в день накладання протезу (25 %). Такі терміни мовленнєвої адаптації узгоджуються з даними літератури щодо динаміки інших процесів у хворих, котрі адаптуються до зубних протезів.

М. Я. Нідзельський, Т. О. Чикор

Українська медична стоматологічна академія

ОСОБЛИВОСТІ ВИМОВЛЯННЯ ЯЗИКОВИХ ПРИГОЛОСНИХ ЗВУКІВ В ХВОРИХ З ДЕФЕКТОМ ЗУБНОГО РЯДУ ВЕРХНЬОЇ ЩЕЛЕПИ ІV КЛАСУ ЗА КЕННЕДІ

Загальновідомо, що при втраті зубів порушується не тільки функція жування та естетичні норми обличчя, а й порушується правильне звуковимовляння. За даними О. В. Павленка та І. М. Шупяцького відсутність одного зуба викликає лінгвофонетичні зміни. Тому мета наших досліджень – визначити, як змінюється вимовляння звуків при наявності дефекту фронтальної ділянки верхньої щелепи. Клінічні спостереження проводились за участю 14 ортопедичних стоматологічних хворих з дефектом зубного ряду верхньої щелепи ІV класу за Кеннеді. Звуковимовляння у пацієнтів даної клінічної групи до протезування порівнювали з фонетичними характеристиками мовлення 11 осіб контрольної групи. У хворих з відсутністю фронтальних зубів спостерігалось зростання потужності язового приголосного [т] на 84 % ($p < 0,001$). За цих умов мали місце зміни поту-

жності язиково-альвеолярного звуку [р], в якого досліджений параметр знизився на 24 % ($p < 0,05$). Водночас, потужність язиково-альвеолярного звуку [л] зростала на 34 % ($p < 0,05$) у порівнянні з такою в осіб контрольної групи. За відсутності верхніх різців відбувалося вірогідне збільшення частоти язикових приголосних. Зокрема, частота звуку [д] зростала на 88 % ($p < 0,05$). Частота звуку [т] збільшилась на 43 % ($p < 0,01$). Аналогічним чином підвищилась частота звуку [ц] на 43 % ($p < 0,05$). У язиково-альвеолярного дрижачого звуку [р] частота основного тону збільшилась на 44 % ($p < 0,001$) порівняно з контролем. Для решти звуків даної групи вірогідних змін частоти не було виявлено. Більшість язиково-піднебінних приголосних, вимовлених хворими з дефектами зубного ряду верхньої щелепи IV класу за Кеннеді, мали більшу потужність, ніж аналогічні фонемі в контролі. За цих умов звук [ш] був на 32 % ($p < 0,05$) потужніший за контроль. Збільшення потужності звуку [к] було найбільш вираженим, порівняно з іншими фонемами. Цей показник зростав на 51 % ($p < 0,05$) у порівнянні з контролем. Потужність звуків [ж], [щ], [ч] мала тенденцію до збільшення. Частота всіх язикових приголосних за винятком звуку [х] знизилась у хворих з відсутністю верхніх фронтальних зубів. Це зниження становило для звуку [ш] 22 % ($p < 0,01$), для звуку [ж] - 24 % ($p < 0,05$), для звуку [щ] - 20 % ($p < 0,05$), для звуку [г] - 32 % ($p < 0,001$), для звуку [к] - 40 % ($p < 0,1$), для звуку [ч] - на 20 % ($p < 0,001$) порівняно з контролем. Отже встановлено, що дефект зубного ряду верхньої щелепи IV класу за Кеннеді викликає порушення потужності і частоти язикових приголосних звуків при мовленні, яке потребує відновлення шляхом протезування.